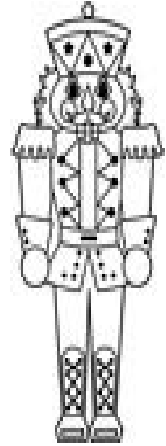

THEMA: FUNCTIE VAN DE NOTENKRAKER

De notenkraaker - een sage uit het Ertsgebergte

Vele jaren geleden leefde er in het Ertsgebergte een boer, die zeer rijk en eenzaam was. Deze rijkdom had zijn hart hard gemaakt, zoals de noten, die hij louter uit gierigheid ieder jaar met Kerstmis alleen opat. Omdat hij veel te lui was, ook maar zelf een noot te kraken, beloofde hij diegene die zou uitvinden, hoe je een noot zonder moeite kunt kraken, een beloning.

Vele kwamen met de meest merkwaardigste voorstellen.: de meubelmaker van het dorp bood zijn zaag aan en de veearts prijsde de beste kippen van het dorp aan, om op de noten te gaan zitten - de kern komt er dan vanzelf uit.

De oude poppendokter van het dorp zag men echter drie dagen lang vlijtig snijden, en toen stond er een sierlijk mannetje voor hem op de tafel. Het was bont geschilderd met zondagse kleding van de bergbewoners van het Ertsgebergte, met grote mond, grove kaak en een krachtige tong - geschapen om noten te kraken.

De rijke boer was zo verwonderd, dat hij zijn noten alleen nog maar door het bonte mannetje wilde laten kraken. Ook werd zijn hart opeens zacht en deelde hij zijn noten uit. De oude poppenhoutsnijder kreeg een nieuwe werkplaats, van waaruit voortaan de mooiste en krachtigste notenkraakers over de gehele wereld verstuurd konden worden.

- **Dit heb je nodig:** diverse noten, notenkraaker
- **Zo werkt het:** Breng een notenkraaker van thuis mee en probeer en vergelijk hem met die van degene die naast je zit!
Noteer je bevindingen hieronder!

Notenkraakers functioneren net zo goed als in de sage hierboven, als:

- het juiste materiaal wordt gebruikt, bijv. hout of metaal
- het oppervlak niet te glad is, omdat de noot er anders afglijdt
- een lange hefboom voorhanden is, om kracht op te zetten (hoe dichter de noot bij het draaigedeelte ligt, des te makkelijker kun je hem kraken)
- **Voor professionals:** Zoek het woord hefboom in de encyclopedie op!

Oplossing bij
het werkblad
kunt u gratis downloaden
www.aduis.nl

Thema: Functie van de notenkraaker

Puzzelliefhebbers opgelet!

Zo werkt het: Markeer de juiste antwoorden, neem de letters van het veld ervoor over en je hebt de oplossing! Let op meerder goede antwoorden per vraag zijn mogelijk!

Voor welke noten heb je eigenlijk een notenkraaker nodig?

- (E) Walnoot
- (K) Aardnoot
- (R) Hazelnoot
- (S) Cashewnoot
- (E) Pistache
- (T) Amandel

Wie heeft de notenkraaker uitgevonden in de sage?

- (G) O een soldaat
- (S) O een poppenhoutsnijder
- (N) O een dierenarts

Van welk materiaal kan men een notenkraaker maken?

- (G) Hout
- (O) Porselein
- (E) Metaal
- (A) Steen

Welke gereedschappen heb je nodig om je notenkraaker te kunnen maken? (zie werkbeschrijving)

- (R) Schroevendraaier
- (B) Houtvijl
- (E) Fijne zaag
- (U) Nijptang
- (R) Schuurpapier

Hoe funktioneert de notenkraaker het beste (hefboomwerking)?

- (G) De noot ligt dicht aan het korte einde van de korte arm!
- (N) De noot ligt verder weg van het einde van de korte arm!

Hoe zagen notenkraakers er vroeger uit?

- (T) Uit hout gesneden soldaatjes
- (D) Uit hout gesneden wengeltjes
- (E) Een grote mond waarin de noot werd gekraakt
- (O) O Langen benen waarin de noot werd gekraakt
- (I) O Langen armen waarin de noot werd gekraakt

Oplossing:

E	R	T	S	G	E	B	E	R	G	T	E

Weetje: Het Ertsgebergte, (Duits Erzgebirge, Tsjechisch Krušné hory) is een bergketen in Duitsland en Tsjechië die over een lengte van 150 kilometer de grens tussen de twee landen vormt.